

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce A. V., zastoupeného JUDr. Jarmilou Bajarovou, advokátkou v Ostravě, Na Hradbách 2632/18, 701 00 Ostrava, proti žalované České správě sociálního zabezpečení, Křížová 25, 225 08 Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 12. 2001, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 11. 2003, čj. 17 Ca 249/2002 – 38,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 11. 2003, čj. 17 Ca 249/2002 - 38, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 12. 2001, zamítla žalobcovu žádost o úpravu částečného invalidního důchodu v souvislosti s pracovním úrazem pro nesplnění podmínek ustanovení § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. (pozn. soudu: ve stejnopise rozhodnutí doručovaném účastníkovi je uvedeno v odůvodnění toto ustanovení, ve výroku rozhodnutí pak ale ustanovení § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění).

Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal podle předchozí právní úpravy opravný prostředek u Krajského soudu v Ostravě. Krajský soud pak řízení o opravném prostředku v souladu s § 129 odst. 2 s. ř. s. dokončil podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního a žalobu rozsudkem ze dne 3. 11. 2003, čj. 17 Ca 249/2002–38, zamítl.

Proti rozsudku krajského soudu žalobce (stěžovatel) včas brojil kasační stížností. Namítl, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]; tvrdil, že je nesporné, že stěžovatel dne 6. 5. 1968 utrpěl pracovní úraz, pro který pobíral částečný invalidní důchod od dubna 1968 do 20. 4. 1970, kdy mu byl odňat z ekonomických, nikoli ze zdravotních důvodů. Jeho - vlivem úrazu - nepříznivý zdravotní stav trval a v roce 1990 mu byl opět přiznán částečný invalidní důchod,

nicméně chybně pro obecné onemocnění. Chybné posouzení pak potvrdil posudek posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 10. 2000. Druhý důvod kasační stížnosti stěžovatel spatřoval ve vadách spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, je v rozporu se spisy [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], neboť správní orgán nevzal v úvahu předchozí rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu pro pracovní úraz z roku 1968, dále skutečnost, že tento důchod byl stěžovateli odňat pouze pro nesplnění ekonomické podmínky, a nakonec ani posudek posudkového lékaře OSSZ ze dne 25. 10. 2002.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud (dále též „soud“) v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 s. ř. s. nejprve posuzoval, zda řízení před soudem I. stupně nebylo zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], nebylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, není nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] či nicotné.

Dospěl přitom k závěru, že rozsudek krajského soudu trpí vadou řízení před soudem, přičemž tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Kasační stížnost je tedy důvodná.

Zmiňovaná vada řízení spočívá v tom, že krajský soud předsevzal zkoumání správního rozhodnutí, které je však nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Nepřezkoumatelností rozhodnutí se soud zabývat musí, a to z úřední povinnosti, *ex offico*. Proto k tomu, aby soud učinil závěr o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, není zapotřebí, aby žalobce tuto vadu namítal (srov. č. 359/2004 Sb. NSS). Tato vada pak rozhodně měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť krajský soud namísto aby napadené rozhodnutí zrušil bez přezkoumání věcných námitek, žalobu zamítl.

Rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné z těchto důvodů:

Již v úvodu pak bylo naznačeno, že stejnopis rozhodnutí, který byl doručen stěžovateli, se ve výroku lišil od rozhodnutí, které je založeno ve správním spise. (Kromě toho se rozhodnutí liší také v příjmení stěžovatele, ve jménu osoby, která se podepsala „za správnost vyhotovení rozhodnutí, a v grafické podobě).

Výrok rozhodnutí žalované, které bylo stěžovateli doručeno, zněl tak, že žalovaná stěžovateli „*zamítá žádost o úpravu částečného invalidního důchodu v souvislosti s pracovním úrazem pro nesplnění podmínek ustanovení § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/95 Sb. v platném znění.*“ V odůvodnění tohoto rozhodnutí pak žalovaná uvedla pouze, že „*Podle protokolu o jednání posudkové komise Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě ze dne 2. 10. 1990 byl stěžovatel uznán částečně invalidní dle ustanovení § 37 odst. 2 písm. b) zákona č. 100/88 Sb. pro obecnou chorobu, nikoliv v souvislosti s úrazem ze dne 6. 5. 1968.*“ Výrok rozhodnutí, které je založeno ve správním spise, přitom zní tak, že žalovaná stěžovateli „*zamítá žádost o úpravu částečného invalidního důchodu v souvislosti s pracovním úrazem pro nesplnění podmínek ustanovení § 37 odst. 1 písm. b) z. č. 100/88 Sb.*“ Text odůvodnění je totožný.

Kasační soud se nejprve zabýval tím, zda tu nejde o pouhou chybu v psaní, vzniklou při vyhotovování stejnopisu. K takovému pochybení by pak samozřejmě soud nepřihlížel z úřední povinnosti.

Za chybu v psaní by zde jistě bylo možné považovat překlep v čísle (např. „165“ místo „155“), nikoli ale situaci, kdy se jedná o zcela jiný zákon týkající se rovněž sociálního zabezpečení a navíc s dovětkem o jeho užitém znění (takový údaj ve výroku rozhodnutí založeném ve správním spise úplně chybí). Nastala tedy situace, kdy jsou tu dvě vyhotovení rozhodnutí, která se od sebe ve výroku zásadně liší, a navíc ani jedno z těchto vyhotovení není srozumitelné.

Z ustanovení § 37 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (ve znění účinném ke dni 6. 12. 2001, kdy rozhodnutí bylo vydáno), je ale zřejmé, že se použité ustanovení daného problému vůbec netýká; řeší totiž souběh starobního důchodu s příjmem z výdělečné činnosti.

Právní předpis citovaný v odůvodnění rozhodnutí [§ 37 odst. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení], resp. ve výroku rozhodnutí založeného ve správním spise [§ 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení] by se sice otázky částečného invalidního důchodu mohl týkat (neboť stanovil, kdy je občan částečně invalidní), ale toto ustanovení v době rozhodování už bylo několik let zrušeno.

Řečeno v krátkosti, rozhodnutí – ať již by si soud vybral kterékoli jako autentické – odkazuje na právní předpis, kterého na věc nebylo možno použít. Ostatně a navíc i jediná věta odůvodnění vykazuje zásadní nedostatek skutkových i právních důvodů, takže z žádného rozhodnutí není sdostatek seznatelný skutkový a právní základ věci.

Takové rozhodnutí je nepřezkoumatelné, a stěžovatel navíc byl podstatně omezen v možnosti proti rozhodnutí se bránit, protože mohl stěžii rozpoznat, jak žalovaná na jeho žádost pohlížela a jaké k ní zaujala právní stanovisko.

Sama o sobě stručnost rozhodnutí správního orgánu nemusí být úspěšné obraně neúspěšného žadatele na překážku; rozhodnutí je třeba vždy posuzovat v kontextu konkrétních skutkových a právních okolností případu a jsou-li tomu tyto okolnosti nakloněny, pak i stručné rozhodnutí může být co do výroku i odůvodnění dostatečně přesné a určité. Tak tomu ostatně je v řadě případů, o nichž žalovaná rozhoduje.

Rozsuzovaná věc sem ale nepatří. Stěžovatel totiž u Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava – město uplatnil žádost o zvýšení částečného invalidního důchodu o 10 % za úraz ze dne 6. 5. 1968, a to od 1. 9. 1990. V žádosti uvedl, že rozhodnutím žalované mu byl od 1. 9. 1990 přiznán částečný invalidní důchod. O jeho zvýšení žádá s ohledem na to, že v rozsudku Krajského soudu ze dne 27. 2. 2001, čj. 19 Ca 240/2000-9, a v posudku posudkové komise MPSV ČR ze dne 2. 2. 2001 se uvádí, že stěžovatel je částečně invalidní následkem úrazu z 6. 5. 1968.

Již ze samé žádosti je zřejmé, že věc svým skutkovým základem spadá daleko do minulosti; navíc institut zvýšení invalidního důchodu o 10 % pro občana, který se stal invalidním následkem pracovního úrazu, upravený v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, byl zrušen s účinností od 1. 6. 1992 zákonem č. 235/1992 Sb. Má-li tedy žalovaná rozhodovat v takovéto věci, musí si nejprve jednoznačně vymezit předmět rozhodování, jakož i rozhodnou a použitelnou právní úpravu, a to při respektování jednak všech případných přechodných ustanovení, jednak příslušných ustanovení týkajících se nároku na důchod a jeho výplatu. Tento postup pak musí ve

svém rozhodnutí v souladu s obecnými zásadami správního řízení přesvědčivě, úplně a srozumitelně odůvodnit.

Lze tedy shrnout, že napadené rozhodnutí krajského soudu trpí vadou řízení před soudem, přičemž tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek zrušil.

V dalším řízení tedy krajský soud v duchu tohoto rozhodnutí znovu posoudí, zda tu jsou podmínky pro zamítnutí žaloby, nebo pro zrušení napadeného rozhodnutí žalované. Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. srpna 2005

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu